

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:5

Onsdagen den 17 oktober

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför Europeiska rådet den 18 oktober 2018

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar alla välkomna till EU-nämndens sammanträde med anledning av Europeiska rådets möte den 18 oktober. Jag önskar statsministern med medarbetare speciellt välkomna.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! Den stora frågan vid Europeiska rådets möte som inleds i kväll är naturligtvis förhandlingarna om Storbritanniens utträde ur EU. Men på dagordningen står också migration, inre säkerhet och utrikespolitiska frågor.

I anslutning till Europeiska rådets möte kommer det också att hållas ett informellt eurotoppmöte om EMU-relaterade frågor, där även länder som inte har euron är inbjudna att delta.

På torsdag kväll och fredag träffas EU-länderna tillsammans med de asiatiska länderna inom ramen för ASEM, The Asia-Europe Meeting.

Jag kommer att delta på Europeiska rådets möte. Men eftersom jag också har talmannens uppdrag att sondera för en ny regering kommer jag att åka tillbaka till Sverige innan diskussionerna om EMU börjar. Utrikesministern kommer att föra Sveriges talan på mötet med de asiatiska länderna.

Herr ordförande! Vi inleder, som sagt, med brexit i kväll. Premiärminister May får då möjlighet att inleda med att lägga fram sin syn på saken. Men överläggningarna kommer sedan att ske inom ramen för de 27 medlemsländerna.

Fram till föregående söndag kväll var den allmänna bilden av förhandlingsläget att det hade ljusnat de senaste veckorna. Vi har sedan tidigare, som bekant, kommit överens i de allra flesta frågor som rör själva utträdet. Jag tänker då på medborgarfrågorna, de ekonomiska uppgörelserna och övergångsperioden, för att nämna några exempel.

Det som har varit den riktigt svåra knuten att lösa har, som bekant, varit den så kallade irländska frågan. Det var också den som fick förhandlingarna att avbrytas i söndags, därför att man från brittisk sida sa nej till det kompromissförslag om en så kallad reservlösning för Nordirland som låg på förhandlingsbordet.

Förutom den irländska frågan återstår det att enas om en gemensam deklaration om den framtida relationen mellan EU och Storbritannien. Eftersom förhandlingarna om utträdesavtalet har avstannat kommer ingen deklaration att antas på mötet. Några nya förhandlingstillfällen finns inte utsatta, utan man avvaktar nu den rapport som EU:s chefsförhandlare Michel Barnier kommer att lämna i kväll.

För oss är det viktigt att EU-27 fortsätter att hålla en enig linje, att vi visar solidaritet med Irland och att vi signalerar att vi vill fortsätta med konstruktiva förhandlingar.

Det finns ändå – det ska sägas – en risk att vi får en skilsmässa utan en uppgörelse, en så kallad no deal. Vi är inte där än. Men i så fall skulle vi naturligtvis få se direkta konsekvenser på en rad områden, exempelvis för de briter som är bosatta i Sverige och vice versa och när det gäller tullfrågor, läkemedel samt finans och luftfart. Därför ingår det som en viktig del i dessa förberedelser inför brexit just nu en beredskapsplanering. Det är beklagansvärt, men det måste göras; det är vårt ansvar. Arbetet görs på EU-nivå, och det görs i alla medlemsstater – också i Sverige – och vi samordnar oss väl.

Inom Regeringskansliet analyseras alltså hur ett utträde utan en överenskommelse skulle påverka oss. Vi arbetar självklart tillsammans med berörda myndigheter för att hantera de konsekvenser som skulle kunna uppstå.

Herr ordförande! Förutom brexit väntas Europeiska rådet återigen diskutera migrationsfrågorna. Denna gång rör det sig om en avrapportering av framstegen gjorda sedan i juni med sikte på att nå en samlad lösning så snart som möjligt. Jag vill understryka betydelsen av att se helheten i migrationsfrågorna.

EU behöver ett nytt gemensamt asylsystem, ett stärkt gränssamarbete som bekämpar människosmuggling och ett fördjupat samarbete med de länder som många migranter kommer från.

Vi har kommit långt i arbetet vad gäller de sju rättsakterna på migrationsområdet. Vi har tagit stora steg framåt när det gäller samarbetet med andra länder. EU ska fortsätta fokusera på insatser som främjar långsiktiga och hållbara lösningar för att hantera grundorsakerna till att människor tvingas fly eller söka sig till Europa för att få ett bättre liv. Därför är det viktigt att gå vidare med fördjupade samarbeten med afrikanska länder. Det har vi enats om sedan tidigare. Ett sådant samarbete ska naturligtvis bygga på ett jämbördigt partnerskap med ömsesidiga intressen. Här är kommissionens förslag till en allians för hållbara investeringar och arbete mellan Europa och Afrika ett viktigt initiativ.

Också i kampen mot de kriminella nätverken för människosmuggling måste EU skärpa sitt samarbete med andra länder. Ett sådant samarbete pågår redan inom Europol, som nu bör intensifiera sina insatser.

Ett väl fungerande återvändande för den som har fått avslag är också en förutsättning för ett gemensamt och hållbart asyl- och migrations-system. Detta arbete behöver utvecklas ytterligare.

Men även om det görs framsteg i arbetet med att hantera gränserna, knäcka människosmugglingen och att få dem som saknar asylskäl att inte söka sig till Europa på farliga vägar måste vi till sist också enas om hur vi ska fördela de flyktingar som faktiskt kommer till Europa och som

kommer att komma till Europa. Det kan inte vara en uppgift för några få länder.

Även om det inte just nu ser ljus ut, ärligt talat, fortsätter regeringen att tillsammans med flera länder, inte minst Tyskland och Frankrike, arbeta för ett långsiktigt och hållbart asylsystem.

Herr ordförande! Vid mötet i morgon ska också EU:s interna säkerhet behandlas. Diskussionen förs i en tid med alltmer föränderliga säkerhetshot och en föränderlig säkerhetsbild. Vi ser nya hot som på olika sätt angriper själva kärnan i vårt samhälle och i vårt demokratiska system. EU måste stärka sin motståndskraft mot dessa hot. Skyddet mot en organiserad brottslighet, radikalisering och terrorism måste förbättras liksom skyddet mot såväl desinformationskampanjer som cyberattacker.

EU arbetar också för att stärka sitt skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot bland annat genom en ny sanktionsregim mot kemiska vapen. Det är viktigt att EU här förmår att agera samfällt och effektivt.

Förslaget att ge brottsbekämpande myndigheter bättre verktyg för att snabbare få tillgång till elektronisk bevisning i brottsutredningar och att förbättra informationsutbytet också för ett operativt samarbete och brottsbekämpning är naturligtvis viktigt och bör skyndsamt tas vidare.

Samtidigt är en grund för detta arbete att åtgärder på säkerhetsområdet är proportionerliga, rättssäkra och inte står i strid med grundläggande rättigheter. Då tänker jag särskilt på yttrandefriheten.

Slutligen kommer vi på säkerhetsområdet också att beröra civilskyddsmekanismer för EU. Förslaget att utveckla samarbetet kommer efter erfarenheterna från de fruktansvärda skogsbränderna förra året i södra Europa. Det innebär skärpta regler vad gäller förebyggande, beredskap och respons vid kriser och katastrofer. Det är naturligtvis viktigt att fortsätta utveckla samarbetet här, och jag har själv i Europeiska rådet uttryckt Sveriges uppskattning över den hjälp som vi fick vid sommarens bränder.

På Europeiska rådets dagordning står också externa relationer. Det är inte troligt, men jag utesluter inte, att något land kan ta upp Ryssland och då möjligheten att återuppta utlåning till små och medelstora företag. Det har väckts under resans gång bland enskilda medlemsstater. Här är det viktigt att understryka att det inte finns någonting i Rysslands agerande, vare sig i Ukraina eller i andra delar av världen, som motiverar att EU skulle minska de överenskomna restriktiva åtgärderna mot landet.

Vi kommer också att beröra klimatfrågan i ljuset av rapporten från FN:s klimatpanel. Det är viktigt att ha en hög ambitionsnivå inför nästa klimattoppmöte i Polen i december. Klimatfrågan är som vi alla vet en ödesfråga. EU måste gå före, och EU ska visa ledarskap; det är vår uppfattning.

Herr ordförande! I anslutning till Europeiska rådets möte i morgon hålls alltså ett informellt eurotoppmöte i så kallat inkluderande format, det vill säga att också de länder som inte har euron som valuta inbjuds att delta. Temat för detta möte är EMU-fördjupning. Att också icke euroländer inbjuds att delta är naturligtvis välkommet.

I sak väntas detta möte främst handla om reformer av euroländernas stabilitetsmekanism och frågor om en eventuell finanspolitisk

2018/19:5

17 oktober

stabiliseringskapacitet för EMU. Mötet är av informell karaktär, och det kommer inte att tas några beslut.

Detta var min redogörelse inför Europeiska rådets möte.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsministern för denna redovisning.

Anf. 4 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag tackar statsministern för föredragningen.

Det är viktigt att EU intensifierar det pågående arbetet med inre säkerhet. Kampen mot organiserad brottslighet, terrorism och desinformationskampanjer måste fortsätta oförtrutet, så att EU:s befolkning känner trygghet i sin vardag och även i sin samtid.

Vi har också sett att de som vill skada det öppna samhället inte skyr till exempel användandet av kemiska vapen.

Det är bra att brottsbekämpande myndigheter får bättre verktyg att förebygga och bekämpa brotten och brottens orsaker. Samtidigt är det angeläget, precis som statsministern säger, att det öppna samhället består. Yttrandefriheten är en grundläggande rättighet, och den måste vi värna.

Det är helt nödvändigt att EU fortsätter att intensifiera arbetet för en human och rättssäker migrationspolitik. EU måste hela tiden vara i framkant när det gäller att såväl identifiera som hantera grundorsakerna till att människor flyr från krig eller söker sig till EU för att få bättre levnadsvillkor.

Det är välkommet att EU-kommissionen har lagt fram ett förslag om en allians för hållbara investeringar och arbete mellan Europa och Afrika. Samtidigt håller jag med statsministern om att det är helt avgörande att samtliga EU-länder tar sitt ansvar för fördelningen av de flyktingar som kommer till EU och sköter det på ett rättssäkert och humant sätt.

Ständigt denna brexit. Man hade gärna sett att det hade funnits en lösning som fungerar för EU och UK. Men Irlandsfrågan är ju besvärlig, och UK:s politiker är långt ifrån enade kring eventuellt utfall. Det är både det ena och det andra utspelet i engelska och brittiska medier och även i europeiska medier. Det är svårt att veta hur detta kommer att landa.

Min fråga till statsministern är: Hur förberedda är Sverige och EU för en no deal? Finns det även öppningar för att eventuellt förlänga utträdesprocessen?

Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Jag tackar statsministern för detta.

Det är stora och svåra frågor. Vi börjar närma oss slutdatumet när det gäller det brittiska utträdet med en förskräckande hastighet.

Här har vi haft en gemensam syn på vikten av att hitta ett så bra och ordnat utträde som möjligt, som samtidigt tillvaratar rättigheter för de svenska medborgare som bor och arbetar i Storbritannien, men också ett så bra förhållande som möjligt mellan EU och Storbritannien.

Här får vi önska statsministern lycka till, så får vi se om det blir framsteg redan i kväll, eller om hela frågan kommer att skjutas vidare till decembermötet.

När det gäller migrationen ska Europeiska rådet ännu en gång försöka komma framåt i förhandlingarna om EU:s gemensamma asylpolitik. Dessa

mycket svåra och viktiga frågor har behandlats på ett antal möten i Europeiska rådet. Samtidigt har vi sett att det är en större andel som nu omkommer på sin väg över Medelhavet och att det är färre som återvänder. Vi har sett en minskning av antalet asylsökande som har fått nej på sin ansökan, och de som åker tillbaka har blivit färre.

Detta är naturligtvis ett problem för den enskilda människan men det är även ett problem som vi måste komma vidare med. Det är bra att det finns en del konkreta förslag vad gäller detta. Samtidigt ser det inte ut som att man kommer att komma överens om den gemensamma asylpolitiken och själva knäckfrågan, det vill säga omfördelningen.

Vi moderater hade gärna sett att regeringen försökte driva på för ett annat slags system, ett gemensamt kvotflyktingsystem, på sikt för att kunna lösa detta på ett bättre sätt. Regeringen måste naturligtvis också se till att Sverige har en långsiktigt hållbar och fungerande migrationspolitik. Vi stöder de förslag som finns om att EU ska stärka sin yttre gräns, vilket vi återkommer till.

Kontrollen av den yttre gränsen hänger också ihop med vår inre säkerhet. Det är glädjande att man kan enas om att stärka arbetet med cybersäkerhet och att man är tydlig i fråga om attackerna i Salisbury och mot OPCW i Haag. Detta är positivt, och vi välkomnar det.

Jag vill dock fråga vilken roll Sverige har haft när det gällt att vara pådrivande för att markera mot attacken i Nederländerna. Jag har uppfattat att det funnits en grupp medlemsländer som har tryckt på i detta. Jag hoppas att även Sverige har varit pådrivande för att få igenom en tydlighet.

Det finns däremot inga slutsatser mot vilket land detta vänder sig mot. Kanske kan statsministern ge svar på vad det beror på.

Slutligen vill jag ta upp externa relationer. Det är oerhört angeläget att fortsätta samarbetet med de afrikanska länderna. Jag vill också understryka vikten av att Sverige fortsätter vara pådrivande i EU och att EU fortsätter vara pådrivande och ledande i kampen mot klimatförändringarna inför det möte som ska hållas i Polen. Som statsministern sa är detta av största vikt inte minst i ljuset av den senaste rapporten från klimatpanelen.

Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Låt mig börja med Socialdemokraterna och Pyyri Niemis anförande. Vi delar förstås uppfattningen om säkerheten. De hot och de attacker vi ser är i sig en attack mot det öppna samhället. Samtidigt får vi inte agera så att vi själva stryper det öppna samhället. Det är precis den balansen vi måste ha i exempelvis den svenska grundlagen när det gäller yttrandefriheten. Detta är något vi betonar, och det finns med i diskussionerna. Vi måste stå upp för vår egen grundlag samtidigt som myndigheter behöver bättre verktyg och vi behöver bättre samarbeten. Vi är dock övertygade om att detta går att hantera.

Precis som påpekas måste migrationspolitiken ses som en helhet, alltifrån det som görs genom att investera i Afrika så att människor inte ska behöva ta den här farliga vägen och söka ett bättre liv utan kan leva ett gott liv i hemländerna till att alla har ett ansvar. Det är här regeringen menar att alla måste ta ansvar, och detta uppfattar jag att vi har stöd för i riksdagen.

Det är denna linje vi driver, och vi driver den fortfarande tillsammans med inte minst Tyskland, Frankrike och andra länder. Detta pågår fortfarande. Men det är väl bekant att det finns några länder som är mycket motsträviga när det gäller att vara med och ta ansvar, därav diskussionen om att det i förlängningen kan komma att innebära en ny syn på långtidsbudgeten. Hur ska man kunna få tillgång till EU:s medel om man själv inte är med och bidrar i en fråga som denna? Diskussionen kommer att fortsätta – kanske inte just på detta möte men det finns kvar.

Det ställdes en fråga om brexit och om Sverige är förberett. Precis som jag nämnde görs förberedelser både på EU-nivå och i medlemsstaterna, och vi koordinerar oss.

I Sverige görs också en del. Jag kan nämna några exempel på vad som pågår. Om det värsta skulle hända finns det områden där vi har beredskapsplanering. Det görs nu en översyn av tullfrågor, självfallet. Det handlar vidare om luftfart, till exempel en fråga som trafiktillstånd. Det görs också en översyn av bank- och finansväsendet, fiskefrågor och en mängd andra områden om det värsta skulle hända.

Jag vill dock betona att vi inte är där. Det finns ingen som har uttalat att vi har kommit till ett stopp, utan alla säger att det är oerhört viktigt att alla anstränger sig så mycket det någonsin går för att nå en överenskommelse. Jag tycker att det är viktigt att säga det.

Det frågades om man kan förlänga utträdestiden. Ja, det kan man om alla inklusive UK är överens om det. Annars kan man inte det. Vi får avvakta. Ansträngningar fortsätter dock.

Karin Enström från Moderaterna ställde också frågor om brexit. Vi är överens om att det ska bli ett så bra och ordnat utträde som möjligt. Det har vi sagt hela tiden. EU kommer att ligga där det ligger, och Storbritannien kommer att ligga där det ligger. Därför måste vi ha en bra relation även efter utträdet.

Vid förra toppmötet sas det att om vi har kommit tillräckligt långt kan vi lägga in ett extra möte redan i november. Men det förutsätter att vi inte i november kommer och försöker sy ihop något på slutet, utan då ska det vara klart så att man kan konfirmera en överenskommelse. Detta är kanske mindre troligt, men vi får se om det kan dra ut på tiden ända till december.

Jag delar helt uppfattningen om att en större andel dör och att färre återvänder. Det är därför viktigt att vi fortsätter med den gemensamma asylpolitiken. Återigen: det går hyggligt med sex av sju rättsakter. Det är just Dublinförordningen som är den trånga sektorn och det svåraste.

Jag tror inte att det finns någon aptit i EU just nu för ett gemensamt kvotssystem. I Sverige har vi en bred parlamentarisk överenskommelse om hur vi ska hantera migrationspolitiken. Jag tycker att den är bra, och det är bra att vi fortsätter så. Som jag sa finns det flera länder som är med och driver på för att alla ska ta ett ansvar.

Vad gäller säkerhetsområdet har Sverige varit tydligt när vi var med och markerade efter Salisburyattacken. Tillsammans med andra gjorde vi vår del. Det har premiärminister May också kvitterat. Hon säger att Storbritannien kände ett starkt stöd. Attacken mot OPCW är naturligtvis oerhört allvarlig. Sverige har genom utrikesministern både internt och offentligt tydligt markerat sin syn mot den. Händelserna visar på behovet av ett ännu större samarbete för att förhindra och förebygga sådana attacker och av att stärka vår förmåga genom en bättre cybersäkerhet.

Jag delar helt uppfattningen om klimatkussionerna. EU ska vara en drivande kraft för att vi ska kunna komma så långt under de två graderna som möjligt, så som det är stipulerat i Parisavtalet.

2018/19:5
17 oktober

Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD):

Ordförande! De flesta funderingar som vi i Sverigedemokraterna har haft har lyfts upp av tidigare frågeställare så jag ska inte upprepa samma frågor.

På migrationsområdet har vi dock en annan syn, och det är ingen hemlighet att vi är motståndare till en utveckling av det gemensamma europeiska asylsystemet. Vi tycker att utlänningsrätten är en fundamental del av nationalstaten, och den bör även i fortsättningen vara en del av den nationella kompetensen.

Med detta sagt vill jag gärna ställa några frågor till statsministern. Om det inte blir något migrationspaket, till exempel om förhandlingarna strandar, finns det i så fall planer för hur Sverige kommer att gå vidare på egen hand och agera inom ramen för de bestämmelser som finns och så att säga reformera vårt nationella asylsystem?

Det händer naturligtvis att man ibland diskuterar saker på EU-nivå som vi tycker är bra. En av rådsslutsatserna från den 28 juni handlar om upprättandet av så kallade kontrollerade centrum. Detta ska tydligen vara en central för att kunna sortera ut vilka personer, migranter, som är asylsökande och vilka som är ekonomiska migranter. Den ena kategorin ska då återsändas, och den andra ska tas emot enligt solidaritetsprinciper.

Detta är något som vi sverigedemokrater tycker är mycket bra. Vi har länge tjuvat om det här. En effektivisering av asylprocessen behövs. Men det här är också något som i mycket liknar ett system som redan finns i dag. Inom ramen för procedurdirektivet kan man ha så kallade påskyndade förfaranden.

De frågor jag tänkte ställa angående detta är följande. Är mottagningscentraler, eller kontrollerade centrum, något som regeringen kommer att lyfta upp under toppmötet? Om detta är något som man står bakom undrar jag varför man inte implementerar detta i Sverige redan nu.

Anf. 8 VICE ORDFÖRANDEN:

Då ger jag ordet till mig själv i egenskap av centerpartist.

Jag vill börja med brexit och kan där konstatera att vi tycks vara överens här i rummet om att vi bör eller måste ha ett avtal med Storbritannien efter deras planerade utträde. Vi behöver det av många skäl, och kanske allra mest för alla de människors skull som finns på ömse sidor om den kommande gränsen mellan EU-27 och Storbritannien men också för de verksamheter som finns och som vi har utbyten kring oss emellan.

Säkerhetsfrågorna ska vi heller inte glömma bort i sammanhanget.

Min fråga om detta blir emellertid: Finns det några tendenser hos andra medlemsstater om att man vill bryta sig ut och skriva separatavtal? Finns det rent av någon av medlemsstaterna i EU-27 som inte vill ha något avtal med Storbritannien? Jag frågar detta apropå att jag har förstått att det finns lite olika synsätt mellan vad vi kan kalla den västliga delen av Europa och den lite mer östliga delen vad gäller betydelsen av att ha ett avtal med Storbritannien och av att ha ett samarbete med Storbritannien i framtiden.

Även på migrationsområdet är vi på det stora hela överens med de flesta partier och regeringen när det gäller de frågeställningar som finns på EU-nivå. En fråga tycker jag emellertid inte har kommit upp hittills i dag, och det rör de regionala plattformar som diskuterades i somras. På försommaren sås det att de skulle utredas vidare. Min undran är om det har skett någon sådan utredning. Har arbetet gått vidare? Eller är de tankegångar som fanns under våren och försommaren skrinlagda inom unionen? Varför är de i så fall skrinlagda?

En annan fråga som jag också tycker att Sverige bör belysa vid det kommande mötet är de räddningsinsatser som till exempel frivilligorganisationer gör på Medelhavet och hur de står i förhållande till den internationella rätt som finns kring sjöfart och liknande. Vad jag förstår bryter vissa medlemsstater mot den internationella rätt som gäller när man vägrar att hjälpa människor som är i sjönöd. Kommer statsministern att ta upp det som jag ser som *väldigt* viktiga frågor under det kommande rådsmötet?

Vad beträffar den inre säkerheten har jag en stor fundering. Den rör de förslag som nu är vid handen i förhållande till den svenska grundlagen. I vår författning har vi till exempel ett meddelarskydd. Kommer statsministern att upplysa övriga medlemsstater om att vi har detta? Det vill vi ju faktiskt behålla. Risken är att vid ett sådant förfarande som nu är vid handen att ett sådant meddelarskydd som är grundlagsfäst inte kan bibehållas i vårt land. Jag tycker som sagt att det är ytterst väsentligt att vi har ett sådant även i framtiden. Jag tycker verkligen att statsministern måste ta upp det vid det kommande mötet.

Slutligen vill jag i denna frågerunda ta upp klimatfrågan. Detta är mänsklighetens ödesfråga, och jag hoppas verkligen att statsministern försöker göra vad han kan. Han har redan sagt det tidigare men får gärna bekräfta att han gör vad han kan för att förmå EU-gemenskapen att vidta åtgärder så att vi kommer ned mot en temperaturhöjning på 1 ½ grad i stället för 2. I så fall har vi bättre förutsättningar att också i framtiden leva det goda livet i alla delar av världen.

Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! Jag börjar med Asplings fråga om migrationspolitiken och risken att det inte blir något. Jo, detta kommer att bli av. Det riktigt trånga är naturligtvis Dublinförordningen. Det har vi sagt hela tiden – det är där det riktigt sitter fast, för det är några länder som inte vill vara med och ta ansvar.

Men när det gäller de andra sex rättsakterna görs det framsteg hela tiden. En del är, vad jag förstår, färdigförhandlade mellan parlamentet, kommissionen och rådet. Andra är inte det men på väg. Det kommer att bli gemensamma regler; jag kan inte bedöma annat än att det kommer att bli så. Nu är det mer en fråga om huruvida man ska dela upp det hela och ta dem som är i princip klara och fastställa dem tills vidare eller om man ska hålla i det vi hittills har sagt om att detta är ett enda paket. Hittills är det alltså så, och jag tror nog ändå att det är det bästa. Men osvuret kan vara bäst. Jag kan dock inte bedöma annat än att det blir gemensamma regler.

De så kallade kontrollerade centrumen är inte borta. Men hittills har det inte visats något större intresse. De avser de länder som har gräns mot Medelhavet. Det skulle alltså vara Grekland, Italien, Spanien, Portugal och

Frankrike i så fall. Hittills är det alltså ingen som har visat intresse, så även om det inte direkt ligger på is har det ännu inte skett någon framgång när det gäller detta.

Eskil Erlandsson talade om brexit. Vi är överens om betydelsen av detta. Jag ser ingen tendens från de andra länderna att inte vilja ha något avtal, utan jag skulle vilja säga att jag ser en överraskande enighet. Och den har hållit i sig. Jag ser alltså inte några tendenser till att någon skulle vara intresserad av något annat, utan vi vill verkligen ha ett avtal.

Jag tycker också att Europeiska rådets ordförande inför mötet var tydlig i sitt brev med att detta är väldigt svårt och en svår situation men att vi inte på något sätt ska ge uttryck för att det inte kommer att gå. Tvärtom ska vi anstränga oss ytterligare för att det ska gå. Jag tycker att det finns en stark enighet i frågan.

På migrationsområdet och vad gäller de regionala plattformarna är det sant att vi inte har nått fram till något resultat. Det är inte skrinlagt, men något resultat har ännu inte uppnåtts i dialogen med de länder som kan vara aktuella.

Vad gäller räddningsinsatser har det påpekats att det hela naturligtvis måste följa folkrätten. Vi kan inte acceptera att man bryter mot den. Folkrätten ligger där, och om det sker brott mot den kan vi inte acceptera det. Då får det påtalas vid de olika tillfällen när så sker.

Vad gäller säkerhet och meddelarskydd har jag tagit upp det. Också vid det förra Europeiska rådet tog jag upp det i anslutning till just den här punkten. Här har Sverige en stark grundlag, och den kan vi inte åsidosätta. Sveriges grundlag gäller, och det finns en tydlig medvetenhet om det i EU.

I klimatfrågan ska vi göra vad vi kan; jag delar helt denna uppfattning. När man ser IPCC-rapporten blir man förfärad. Bara skillnaden mellan 1 ½ och 2 grader gör att vi måste göra allt. Sverige har ju också drivit på för en tuffare, kraftigare, reduktion av utsläppen i EU. Vi nådde inte riktigt fram dit vi ville, men Sverige är verkligen en drivande kraft och kommer att fortsätta att vara det.

Anf. 10 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen! Vad gäller brexitfrågan delar vi i stort regeringens uppfattning. Det är avgörande att få en lösning för Irland som inte hotar fredsprocessen på ön och öppenheten mellan norra och södra Irland och att hitta hållbara lösningar för britter i Sverige och för svenskar i Storbritannien. Det är bättre att låta förhandlingarna ta tid och att stanna klockan, så att säga, än att få ett avtalslöst tillstånd.

Det är också en osäker inrikespolitisk situation i Storbritannien, och en ny regering skulle vara till stor hjälp för landet i den här frågan.

När det gäller klimatfrågan är skrivningarna i slutsatserna rätt allmänna. Det hade varit bra att ha skrivningar om att höja ambitionsnivån vad gäller utsläppen.

Vad gäller sanktionerna mot Ryssland delar vi synen i regeringens politik. Det finns ingen som helst anledning att lätta på sanktionerna. Ingenting har hänt som gör att det finns någon anledning att lätta på politiken.

Jag går nu över till migrationsfrågan. De delar som skulle kunna innebära ett gemensamt ansvar blockeras i förhandlingarna i Europeiska unio-

nen samtidigt som tyngdpunkten nu läggs på gränskontroll och på att hålla kvar människor i länder i närområdena till EU. Det är uppenbart att det nu finns så många länder där det finns högerextrema eller rasistiska partier – Italien, Österrike med flera – som har inflytande att det blir allt svårare att hitta någon typ av lösningar.

Nu går det ut på att hålla kvar flyktingarna i framför allt Nordafrika och Turkiet, och EU är alltmer beroende av auktoritära länder som Turkiet, Egypten och Marocko. I samma takt som beroendet ökar tystnar kritiken mot Erdoğans övergrepp i Turkiet, mot Egyptens fasansfulla förhållanden vad gäller mänskliga rättigheter och mot Marockos ockupation av Väst-sahara. Detta är i grunden ett osunt politiskt beroende.

Vi ser hur de frivilliga räddningsinsatser som har funnits har stoppats på olika sätt utanför Libyen. I stället är det nu den så kallade kustbevakningen i Libyen som för tillbaka flyktingarna till fastlandet och mycket svåra humanitära förhållanden.

Det har sagts många gånger i det här rummet att denna politik avser att leda till att färre dör och att färre hamnar i händerna på flyktingsmugglarna. Effekten nu är att fler dör och att fler drunknar på Medelhavet. Det är effekten i verkligheten av denna politik. Det måste ses som ett enormt misslyckande.

Libyens så kallade kustbevakning är central i politiken. I somras införde FN sanktioner mot flyktingsmugglare i Libyen och mot olika personer som pekades ut som drivande i flyktingsmugglingen. Flera av dem ingår i Libyens kustbevakning. Det är en del av de personer som FN har sanktioner mot för människosmuggling som EU betalar för att vara kustbevakning. Så är det i dag, och jag menar att det är fullständigt ohållbart. Det har ingenting med rättssäkerhet att göra över huvud taget, och i praktiken är det till stora delar en sorts kriminella gäng som man har att göra med.

Jag har några frågor till statsministern. Den första handlar om att lösa det dödläge som nu finns i EU vad gäller ansvarstagande för flyktingar. Är statsministern beredd att titta på en lösning som innebär att den majoritet som ändå finns av länder som vill göra något och som vill hitta lösningar kan gå före och hitta lösningar på egen hand och sedan låta andra ansluta sig? Så har gjorts tidigare på en rad områden inom Europeiska unionen, och möjligheten finns att diskutera med Tyskland, Frankrike, Spanien, Nederländerna och även andra.

Den andra frågan gäller om statsministern har förtroende för den libyska kustbevakningen. Är det rimligt att EU sluter avtal med den? Finns det en rimlig rättssäkerhet i hanteringen av människor som kan vara asylsökande i denna libyska kustbevakning? Och kan man säga att Libyen är ett land som är säkert för människor på flykt – i och med att EU:s politik går ut på att återsända människor dit i stor mängd?

Anf. 11 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för informationen! Frågan om brexit pendlar fram och tillbaka. Den ena veckan är vi nära en överenskommelse. Nästa vecka havererar förhandlingarna, och man tror inte att man kommer att komma överens. I slutändan är det ändå EU-parlamentet och det brittiska parlamentet som ska ha det slutliga ordet när det gäller om en överenskommelse ska bli av.

Nordirlandgränsen är en tvistefråga och en känslig fråga, som många har nämnt. Det hänger också ihop med den historik gränsen har haft i den väpnade konflikten. Dessutom har den stor betydelse för den framtida relationen till England i och med att vi har en tullunion. Tullavgifter, gränskontroller och annat behöver komma på plats vid gränsen. Det är viktigt att vi får en bra lösning där båda parter är nöjda så att vi kan komma vidare i processen.

Ordförande! Det har nämnts att det finns ca 30 000 briter som bor i Sverige och 100 000 svenskar som bor i Storbritannien. Jag har en fråga till statsministern. Om man inte kommer överens om en överenskommelse och brexit blir ett faktum – på vilket sätt kommer det att säkerställas att dessa invånare och företag inte påverkas negativt utan kan fortsätta att verka i Sverige respektive i Storbritannien?

Vi håller oss nu till scenariot att det inte blir någon överenskommelse om utträde och att Storbritannien ändå väljer att lämna Europeiska unionen. Vi vet att Storbritannien liksom Sverige är nettogivare. Om vi inte når ett avtal om utträde och Storbritannien slutar att leva upp till sina åtaganden när det gäller budget och även en del andra bundna avtal som löper ut därefter – hur ser då planerna ut för EU när det gäller att kunna kräva att Storbritannien fortsätter att göra rätt för sig och betalar för sina åtaganden efter 2020? Det är en intressant fråga som EU behöver diskutera och ha en plan för.

Ordförande! Migrationen är en tragisk fråga. Mer måste göras för att stoppa smugglarligorna och de kriminella nätverk som har satt i system att sätta människor i dåliga båtar. Det har nämnts av tidigare talare här att det är färre som försöker ta sig över till Europa men att det procentuellt är fler som drunknar och dör på vägen.

Mer fokus måste vara på att rädda liv. Vi måste få ett samarbete med Libyen och andra nordafrikanska länder och samtidigt öka stödet till dem så att de ska kunna stoppa och motverka dessa organiserade kriminella nätverk som finns i dag och som sätter många människors liv på spel.

Jag saknade något i det som statsministern nämnde om att man i detta har bestämt sig för investeringar för en hållbar utveckling. Jag tror att det är lika viktigt att vi intensifierar arbetet för fred och frihet och en demokratisk utveckling både i Nordafrika, i resten av Afrika, i Mellanöstern och i andra delar av världen för att förhindra förhållanden som gör att människor tvingas på flykt.

Anf. 12 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag börjar med Jonas Sjöstedts frågor om brexit, Ryssland och migrationsfrågan. Vi måste se att de flesta som gör de här resorna nog inte har flyktingstatus, utan de lockas in i oerhört farliga resor av – det har sagts tidigare – fullständigt skrupelfria människosmugglare. Dessa utnyttjar människor och tjänar pengar på att skicka ut dem – ofta till en säker död. Det är detta som måste brytas, och därför är det viktigt att se helheten.

Hur kan vi förstärka samarbetet med afrikanska länder så att människor inte söker den här farliga vägen utan i stället kan leva goda liv hemma? De ska inte behöva söka ett bättre liv genom att företa en livsfarlig resa. Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi gör vad vi kan för att se till att det inte sker. Vi ska knäcka nätverken av människosmugglare, och deras

affärsmodeller måste brytas.

Det ställdes tidigare en fråga om farliga resor och att människor befinner sig i sjönöd. Vi måste följa folkrätten. Det är klart att också Libyen måste göra det. Det pågår naturligtvis en ständig dialog med Libyen och kustbevakningen, och det pågår en utbildning av kustbevakningen för att man ska kunna hantera detta enligt folkrätten. Det är klart att jag inte kan garantera att detta nu sker perfekt, och jag tror inte att det gör det. Men vi måste dithän att också Libyen har en fungerande kustbevakning.

Libyen ingår inte flyktingkonventionen, så Sverige skickar inte människor tillbaka dit. Arbetet måste utvecklas så att människor inte ska behöva dö på Medelhavet. Det är inte fler som dör på Medelhavet. Andelen är större – det är korrekt – men det är inte fler människor eller individer som dör. Det är viktigt att vi håller rätt på detta. Samarbetet med FN måste alltså fortsätta, och det måste utvecklas i rätt riktning.

Jonas Sjöstedt frågade om några ska gå före. Det finns sådana diskussioner, men vi menar att vi måste hålla fast vid att alla länder måste ta ett ansvar. När det gäller hur det slutar vet vi att det är jättetufft, men alla måste göra något. Det är viktigt att vi håller fast vid det. Trycket måste vara kvar, och därför är det bra att diskussionen om kommande långtidsbudget läggs in. Det ska finnas ett tryck så att man inte bara kan luta sig tillbaka och säga att man inte tänker göra något och så blir det precis som förut. Trycket måste finnas kvar – än så länge tänker vi hålla fast vid den linjen. Då hoppas jag att jag har svarat på Sjöstedts frågor.

Sedan vänder jag mig till Robert Halef från KD. När det gäller brexit är det klart att vi, om det inte blir någon överenskommelse för medborgarna, vill underlätta så mycket det någonsin går för svenskar som bor i Storbritannien och briter som bor i Sverige. Nu tittar vi på vad som händer på de olika områdena om det inte blir någon överenskommelse – det ingår i förberedelserna. Ett sådant område är just medborgarfrågan och vad vi kan göra där.

I den stund det inte längre finns en överenskommelse och Storbritannien inte ingår har de inte längre samma rättigheter, och då måste vi se vad vi kan göra för att det ska bli så bra som möjligt. Den förberedelsen pågår, och jag har ännu inget färdigt svar om den. Samtidigt, om Storbritannien lämnar utan deal, är det klart att deras åtaganden kommer att finnas kvar. De kraven får man driva på andra sätt, men än så länge får vi utgå ifrån att vi kan komma fram till en överenskommelse.

Vad gäller att stoppa smuglingen och – om jag förstod Robert Halefs fråga rätt – hur vi kan göra mer för att investera i de afrikanska länderna kan man som svensk, sittandes på Europeiska rådet, tack och lov säga att här har Sverige och andra länder en bra historik. Vi har verkligen gjort mycket på biståndsområdet. Vi har utvecklingssamarbete, medan andra har gjort lite.

Det finns nu en tillnyktring, om jag får säga så, med de olika fonderna och det samarbete som nu ändå har etablerats med afrikanska länder. Det måste fortsätta att utvidgas och vidareutvecklas, för sist och slutligen är det ändå så att människor måste kunna leva goda liv i sitt eget hemland. Om man vill flytta frivilligt är det bra. Rörlighet är bra, men man ska inte tvingas ut på farliga båtar på Medelhavet. Jag vill påstå att det nu finns en allt större insikt om behovet av samarbete med de afrikanska länderna.

Mycket är sagt, och vi är dessutom helt samstämmiga i mycket. Det gläder mig.

Vad gäller brexit tas frågor upp, och jag tror att vi alla förstår hur känsligt det är med just gränstvisten historiskt. Vi är många som minns hur det var tidigare. Vi förstår också att det måste få ta tid.

Är det helt stängt för ett extra toppmöte i november? Jag vet att man tidigare har sagt att oktober är den sista utposten, men sedan har frågan lyfts upp om det eventuellt kunde bli ett extra toppmöte i november och om det skulle kunna leda till någonting. Vi har ju inte toppmöten bara för skojs skull, tänker jag.

Vad gäller de externa relationerna är Liberalerna helt på samma linje som regeringen. Det finns absolut ingen som helst möjlighet eller förutsättning att lätta på några sanktioner mot Ryssland. De har absolut inte åstadkommit något som skulle kunna ge den möjligheten. Jag hoppas däremot att det blir så i framtiden.

Vad gäller klimatet hänger klimatfrågan ihop med frågan om migration och inre säkerhet. Det är inte enbart rent politiskt som krig och konflikter utlöses, utan många gånger ligger klimatfrågan i botten. Där driver Liberalerna sedan länge på för att EU ska vara en tydlig röst. Vi vill se en gemensam CO₂-skatt som en liten del i pusslet när det gäller hur EU kan bidra ännu mer än vi redan gör. Där vet jag att vi inte har samsyn ännu, men vi kanske kommer dithän en dag.

Vad gäller migration och inre säkerhet ser Liberalerna, till skillnad från några andra, EU som nyckeln. Vi måste ha en gemensam politik här för att kunna lösa problemen.

Min fråga knyter an lite till det som Jonas Sjöstedt lyfte upp, nämligen problemet med gränskontrollerna, där Libyen verkar under dubiösa former, sett ur ett rent humanitärt perspektiv och ur ett människorättsperspektiv.

Liberalerna har drivit att vi helt enkelt behöver ha ett gemensamt yttre gränsskydd. Ett sådant skulle kunna barga för att vi får en tydligare humanitär och människorättslig aspekt i det hela, det vill säga om vi inom EU tar ett gemensamt ansvar och inte överlåter det åt de enskilda länderna. Det finns redan möjlighet för EU att gå in när vi anser att enskilda länder inte klarar av sitt gränsskydd, men vi kan lyfta upp det ännu mer på dagordningen att vi kanske behöver titta på hur vi ska göra för att få ett gemensamt yttre gränsskydd.

Vad gäller den inre säkerheten – dessa frågor flyter in i varandra – har Liberalerna länge drivit att Sverige bör ingå i Europeiska åklagarmyndigheten, som tidigare egentligen bara haft i uppdrag att se över de ekonomiska frågorna men som nu tydligen börjar få ett lätt utvidgat mandat. Jag förstår att statsministern lyfte upp frågan att det är läge för Sverige att se över frågan igen, det vill säga om Sverige verkligen ska stå utanför Eppo, Europeiska åklagarmyndigheten. Justitieministern gick dock tvärt emot. Man kan uttrycka det som att statsministern i alla fall inte var av samma åsikt som justitieministern.

Finns det en möjlighet att Sverige skulle kunna se över möjligheten att delta i Eppo? Ser statsministern behovet av det när det gäller att få en bättre inre säkerhet?

Anf. 14 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för informationen!

Vad gäller migration ser vi hur många vindar blåser åt fel håll. Då är det viktigt att vi står upp för människors rätt och möjlighet att söka asyl. Vi i Miljöpartiet instämmer i regeringens hållning och är glada för att Sverige i EU står upp för asylrätten och ett rättssäkert och humant asylsystem.

Vad gäller klimat visar specialrapporten från FN:s klimatpanel att läget är akut också redan vid 1 ½ grad. Vi i Miljöpartiet är glada att Sverige sedan länge tar ledarskapet i klimatfrågan, och vi instämmer i regeringens hållning att klimattoppmötet i Polen i december måste resultera i ambitiösa och omfattande implementeringsregler, så att alla medlemsstater tar sitt ansvar. Det krävs ett stort ansvarstagande och en hög omställningstakt.

Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag vänder mig först till Tina Acketoft vad gäller brexit och mötet i november. Nej, det är inte stängt, men avsikten med novembermötet var att slutföra. Vi uttalade vid förra mötet att vi ska veta då att vi går i mål. Annars skjuts frågan ännu längre framåt, och så blir mötet inte så ordnat, om jag uttrycker mig så.

Bedömningen måste göras nu, men det kan också vara så att den riktiga bedömningen kan göras ännu lite senare. Ett extra möte i Europeiska rådet kan kallas samman på hyggligt kort tid. Vi vet att det kan bli av. En bedömning kommer att göras nu under mötet, men vi kan också skjuta på denna bedömning ännu lite till. Novembermötet är inte avskrivet.

Jag delar uppfattningen om Ryssland och sanktionerna, likaså klimatflyktingar – det hänger ihop. När det gäller frågorna om migration och Libyen är det lite grann samma sak som förut. Det är ett pågående arbete som utvecklas hela tiden. Libyen måste och ska bli bättre, och det är därför samarbete med FN är så viktigt – att man höjer standarden och kunskapen och att detta hanteras enligt folkrätten.

När det gäller gemensamt yttre gränsskydd menar vi att det har stora fördelar. Vi driver det tillsammans med andra i de förhandlingar som pågår, men samtidigt är det viktigt att det är medlemsstaterna själva som bestämmer. Det skulle vi själva ha sagt om det hade rört oss. Det är medlemsstaterna som ytterst har ansvar för sin egen gräns, också enligt folkrätten.

Vad gäller Eppo och övergångsregeringen tittar vi på det. Vi ser behovet av se närmare på detta. Vi ska inte utesluta det. Man får ompröva lite vartefter som man ser hur utvecklingen går. Inget beslut är fattat. När det gäller att ändra uppfattning ligger det beslut som ligger där. Vi är ju en övergångsregering just nu och har lite begränsade mandat, men jag menar att det aldrig är fel att se över sin hållning och se om den är rätt just nu eller om den ska förändras. Vi gör inget just nu i en övergångsregering, men man kan naturligtvis ha en egen fundering.

Amanda Palmstierna talade om migrationspolitiken. Vi har samma uppfattning om klimatet. Vi ska driva det så att toppmötet i Polen blir det bästa. Inför mötet har det varit diskussioner om denna fråga ska in. Frankrike vill det mycket gärna och vi andra också, för det är en viktig fråga. Andra har kanske inte haft samma uppfattning. Men nu står det där

i slutsatserna, och jag tycker att det är bra. Som jag har sagt tidigare ska vi stå upp för detta, och det är viktigt att EU gör det.

Återigen: Rapporten visar tydligt vad vi står inför om vi inget gör eller om vi gör för lite. Ingen kan med sans och balans visa att detta inte är tillräckligt viktigt för att vi ska göra allt vi kan. Vi ska göra det.

2018/19:5

17 oktober

Anf. 16 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Fortsatt tack, statsministern, för alla svaren!

Jag missade att fråga något förra gången, och det handlar om klimathotet. Både skogsbränder och översvämningar hänger ju ihop, och extremväder och vattenbrist hänger också ihop. Vi ser tydliga effekter av detta inom EU, naturligtvis också kopplat till migration, som ändå tillkommer EU, torka och annat.

Vi har också sett under åren att det är lite olika klimatambitioner bland EU:s medlemsstater – man har kommit olika långt. Det är naturligtvis så att det ändå har varit en förebild, inte minst kopplat till Parisavtalet. Hur bedömer statsministern rådande läge i dag? Är EU:s medlemsstater förenade i jakten på att både komma under 2 grader och närma sig 1 ½ grad, eller finns det motsättningar, som statsministern bedömer det i dag?

Anf. 17 TOMAS TOBÉ (M):

Herr ordförande! En av rådsslutsatserna kommer att handla om European Border and Coast Guard och mer specifikt Frontexstyrkan om 10 000 personer och det förslag som har kommit. Förslaget kom relativt sent i processen, och därför har vi i Moderaterna velat ge ganska stor flexibilitet till övergångsregeringen i den frågan. Samtidigt finns det ganska mycket som talar för att kommissionen kommer att vilja ha frågan klar, till exempel före nästa val till Europaparlamentet, skulle man kunna gissa. Då är det viktigt att vi har klarhet i en del detaljer.

Jag har en specifik fråga som handlar om den befogenhetsförskjutning från rådet till kommissionen som föreslås när det gäller beslut om nödvändiga åtgärder, det vill säga att kunna upprätthålla en effektiv gränskontroll när man inte tycker att det sköts på ett tillräckligt bra sätt.

Vi hade inrikes- och justitieministern i EU-nämnden den 5 oktober, och då frågade vi specifikt hur man såg på denna fråga. Svaret blev att man inte ville ta ställning just nu och att den behövde analyseras närmare. Detta kan jag ha stor respekt för, men samtidigt: Jag lyssnade på en intervju i Sveriges Radios *Ekot* den 12 oktober. Där klargjordes att man motsatte sig förslaget från kommissionen, det vill säga att man inte tyckte att vi skulle ha denna förflyttning från rådet till kommissionen.

Min fråga blir: Vad är det för analys som ligger till grund för detta, och är detta något som kommer att drivas från svensk sida? I så fall är det intressant.

I sammanhanget sa man också att skälet till att man hade landat i den åsikten var att man inte tyckte att det ska gå att ingripa i ett land mot dess vilja. Jag skulle vilja följa upp det som Tina Acketoft från Liberalerna var inne på tidigare. Den möjligheten finns ju i dag i rådet. Är det då på det sättet att vi från svensk sida vill förändra detta?

Detta handlar mer om ett klarläggande. I grunden stöder Moderaterna att vi behöver få en Frontexstyrka på plats, men om detta blir en snabb process är det viktigt nu att vi har en klar svensk linje.

Jag vill passa på att ställa en fråga om e-bevisning. Det är mycket bra att statsministern har lyft upp och tydliggjort yttrandefriheten och meddelarfriheten. Det är väldigt viktigt. Men vad är bedömningen? Är bedömningen att vi kommer att nå framgång i de förhandlingarna? Eller kan det på den yttersta dagen innebära att Sverige kommer att gå emot ett sådant förslag? Var står den frågan i dag?

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen och för tidigare svar!

Jag tänker också prata huvudsakligen om migration. Men jag vill först gällande brexit säga lite kort att det såklart är positivt att ingången ska vara så bra och fördelaktiga avtal som möjligt. Men det förs fortfarande diskussioner inom Tories, och man är inte helt nöjd vad gäller exempelvis frihandelsavtal. Det är inte bara Nordirlandsfrågan det gäller. Jag vill gärna höra några kommentarer om den situationen.

Jag vill också kort uppehålla mig vid att statsministern inledningsvis nämnde tacksamhet för den hjälp vi fick från EU vid sommarens skogsbränder. Det är relevant att nämna i sammanhanget att vi antagligen hade fått den hjälpen ändå. Det har samtliga av dessa länder meddelat. Och vi har fortfarande fått betala för den.

Man ska vara tydlig med vilket slags hjälp EU har stått för i sammanhanget, nämligen huvudsakligen själva förmedlingen. Men hjälpen är ingenting som vi får på köpet.

Vad gäller migrationsfrågan har jag lite svårt att få ihop den här hållningen. Statsministern konstaterar att av dem som kommer har de allra flesta inte flyktingstatus. Han framhåller vikten av att stärka samarbetet med de nordafrikanska länderna för att antalet personer som förflyttar sig över Medelhavet ska minska. Det är såklart bra och helt i linje med den politik som Sverigedemokraterna har förordat under lång tid.

Om man vill förhindra att personer dör på farliga vägar och stoppa flyktmugglingen är den enda rimliga vägen att säkerställa att man identifierar flyktingar så nära en flyktsituation som möjligt. Då vet man att de kommer direkt från en flyktsituation och att de får hjälpen så tidigt som möjligt.

Där har jag frågor. Exakt vilken sorts insatser vill man ha i Nordafrika? Handlar det om att de i princip fortfarande ska söka asyl där, men målet ska vara att den asyl som sedermera ska beviljas på europeisk mark, så att det bara hanteras där först? Eller är det tänkt att man snarare ska hjälpa de länderna att ta sitt ansvar som närliggande för att de ska kunna ge personer i nöd ett värdigt mottagande?

Jag får inte heller ihop att man fortfarande talar om det tvingande kvotmottagandet, fördelningen inom EU. Är det bara för dem som kommer hit på ett ordnat sätt, efter att först ha landat och sökt relevanta dokument på andra sidan Medelhavet? Eller menar man fortfarande att personer ska kunna ta sig hit och söka asyl här? Då kommer man inte att komma ifrån döden på Medelhavet. Det är ofrånkomligt. Så länge den vägen hålls öppen kommer det alltid att finnas personer som väljer den.

Det är en på något sätt eurocentrisk syn att det bara skulle handla om personer i desperat behov av skydd som flyr hit. Den stora merparten är ekonomiska migranter. Det handlar om andra faktorer och att folk som inte är berättigade till asyl väljer de här vägarna. Det kommer de givetvis att fortsätta med så länge den vägen är öppen.

Slutligen, om man ändå landar i det här, undrar jag vad man menar med ”alltid något”. Det är känt sedan tidigare att vi har avvikande meningar när det gäller hur man tar sitt ansvar. Sverigedemokraterna menar inte att länder tar ansvar genom att ta emot här. Vi menar att man tar ansvar genom att hjälpa i närheten.

Statsministern formulerade det som att samtliga länder ska göra något. Kan det här något fortsätta att vara ekonomiska insatser eller insatser för att stödja mottagandet på andra sidan Medelhavet, i krisers närområden? Eller är det bundet till att stödja mottagande på europeisk mark eller till och med i det egna landet?

Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! Jag börjar med Pýri Niemis fråga om klimatet och om det finns olika ambitioner. Ja, så är det. Det är lika bra att vara ärlig. Om vi pratar om att hålla temperaturökningen så långt som möjligt under 2 grader tror jag att alla tycker det. Men det i de senaste diskussionerna blev det uppenbart att det finns olika ambitioner när det gäller hur mycket vi ska minska utsläppen med. Några länder är väldigt beroende av kol. De har därmed en annan uppfattning än exempelvis Sverige om hur mycket vi ska minska utsläppen med.

Jag vill alltså påstå att när vi kommer dit finns det olika ambitioner. Det är lika bra att säga som det är. Sverige måste helt enkelt ligga på för att få ett så starkt samlat EU som det någonsin går för att göra rätt i det här.

När det gäller befogenheterna, Tomas Tobé, kommer de att diskuteras i justitieutskottet. Jag vet inte om det är på nästa möte, men det kommer att komma upp där. Det kommer inte att diskuteras på det här Europeiska rådet. Diskussionen i Sverige kommer på ett kommande sammanträde med justitieutskottet. Jag får hänskjuta den diskussionen dit, så att det blir rätt ordning.

När det gäller yttrandefrihet är Sverige inte det enda landet som anser att det här skulle kunna leda till problem med den egna lagstiftningen. Det hördes på förra Europeiska rådet. Jag var alltså inte den ende som gav uttryck för det. Europeisk lagstiftning och europeiska regler måste alltså ta hänsyn till att de enskilda länderna har starka grundlagar på det området. Jag gör absolut bedömningen att vi har alla möjligheter att lyckas se till att vår grundlag ska respekteras.

När det gäller brexit, Paula Bieler, är det Irlandsfrågan som är den svåra nöten just nu. Handelsfrågan och vilken framtida relation man ska ha finns med i diskussionen, men det avgörande nu är Irlandsfrågan.

När det gäller migration är det, som jag sa tidigare, en helhet. I fråga om att hjälpa så många som möjligt är det ganska många som söker ett bättre liv men som inte har flyktingstatus. Där är fokus på att hjälpa länder att utvecklas, så att de inte behöver ta den här farliga vägen för att söka ett bättre liv.

Om man vill flytta frivilligt och kanske har bra skäl för att vilja pröva lyckan är det bra med rörlighet. Det är bra för oss också. Men hjälpen är till för dem som behöver göra den farliga resan. Det är därför den förstärks hela tiden. Man ska också kunna få hjälp i närliggande områden. Det ingår också.

När det gäller fördelningen inom EU är det på det sättet att samtidigt som vi ska hjälpa och utveckla länder på ett sådant sätt att man inte behöver ta den farliga vägen kommer det att finnas människor som behöver fly. Det finns flyktingar i världen. Det är inget som kommer att sluta genom att vi hjälper människor så att de inte behöva söka farliga vägar för att förbättra sina liv.

Det kommer att finnas människor i vår värld som måste fly från det ena och det andra. Det kan vara förtryck, krig eller annat. Då har vi, enligt folkrätten, skyldighet att pröva den asylrätten. Där finns inga förändringar. Och jag menar att vi måste stå upp för det. Folkrätten ligger till grund för det. Jag tycker att Sverige ska stå upp för den. Det har vi också brett stöd för. Det är bra.

Det är allas ansvar. Vi kommer att fortsätta ligga på. Man får inte släppa trycket, utan det gäller att ligga på för att alla måste ta ansvar. Nu har ordförandelandet bollen och driver frågorna. Vi får se vilka framsteg som kan göras. Men sist och slutligen vet vi att i alla tuffa förhandlingar måste man hitta någon väg framåt som ibland innebär att det inte blir exakt som man hade tänkt sig. Men jag tänker inte släppa trycket på att alla måste ta ett ansvar här. Alla måste säga: Vi har också ett ansvar i detta.

Nu förs diskussionen ibland på ett sådant sätt som att en del tycker att det här inte är något problem; det är bara att se till att ingen kommer hit. Då har vi inget problem. Några uttrycker sig på det sättet. Det är inte godtagbart.

Det kommer, som jag sa, att finnas människor som behöver fly. Och då har vi alla ett ansvar för att hantera situationen. Jag vill alltså inte släppa det trycket.

Anf. 20 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag vill återkomma till den libyska kustbevakningen. Kommer Sverige att ta några initiativ för att utvärdera hur det fungerar och vad man kan göra för att förbättra det som uppenbarligen har enorma brister? Vad händer med dem som skickas tillbaka till Libyen? Bland dem finns många som faktiskt har asylskäl. Hur behandlas de? Vilka möjligheter har de att söka asyl?

Hur ska man säkerställa att personer som är under FN-sanktioner för flyktmuggling inte direkt eller indirekt får EU-stöd för att ingå i kustbevakningen? Kommer Sverige att ta upp det eller agera på något sätt, för att se till att det fungerar mer rättssäkert?

Jag vill också flagga för att vi har en avvikande mening vad avser migrationspolitiken. Det är sedan tidigare känd argumentation.

Anf. 21 TINA ACKETOFT (L):

Förutom den avvikande meningen instämmer jag i Jonas Sjöstedts inlägg.

Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Samarbetet i Libyen görs också i samarbete med FN. Det är IOM, UNHCR och EU som utvärderar kontinuerligt. Sveriges uppfattning är såklart att det måste ske i enlighet med folkrätten, med bra standard och bra mottagande enligt alla regler. Därför sker utbildning och utveckling kontinuerligt.

Ja, det utvärderas alltså kontinuerligt. Och den svenska uppfattningen i frågan råder det ingen som helst tvekan om.

2018/19:5
17 oktober

Anf. 23 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade ståndpunkt, med oliklydande avvikande meningar från Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Vi tackar statsministern för i dag och önskar lycka till på det kommande mötet.

§ 1 Europeiska rådet

.....	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 4 PYRY NIEMI (S).....	4
Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M).....	4
Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	5
Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD).....	7
Anf. 8 VICE ORDFÖRANDEN	7
Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	8
Anf. 10 JONAS SJÖSTEDT (V).....	9
Anf. 11 ROBERT HALEF (KD).....	10
Anf. 12 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	11
Anf. 13 TINA ACKETOFT (L)	12
Anf. 14 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	13
Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14
Anf. 16 PYRY NIEMI (S).....	15
Anf. 17 TOMAS TOBÉ (M).....	15
Anf. 18 PAULA BIELER (SD).....	16
Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	17
Anf. 20 JONAS SJÖSTEDT (V).....	18
Anf. 21 TINA ACKETOFT (L)	18
Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	18
Anf. 23 VICE ORDFÖRANDEN	19